

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócn
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Cerstwosć da.

Njeh ty spěwaš
Swěrnje džěłať,
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ćí khmana
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Sserbske njedźelske kopjeno

W Budyschinje

12. oktobra 1930

Bauzen

Samolwity redaktor farat Wyrgeč w Roskaczach. — Čištoč a nallab Esmlerjez knižicizšćetnje a knižarnje, šap. dr. i wobm. žul. w Budyschinje
Wukhadža Łoždu Bobotu a placzi Schworczelejnje 108 stonų přenještow

17. njedźela po šwjatej Trojizy.

Jana 12, 24: Sawěrnje, sawěrnje, ja praju wam: Jeli so pšćenčzne sorno do semje njepadnje a njesemrěje, dha wo-
stanje kame; hdyž pak semrěje, pšchinjeke wjele płodow.

Ach kať brashna, ach kať trashna
Wšchěch je ludži rjanošć!
Kaž tež kwětki bórny spadnu,
Hdyž šle wětry na nje czahnu,
Šim mašch runu barbu rjanu.

Sawěrnje, sawěrnje, tať šo našch krótki tekst šapocznje. Tať našch Knjes a Šbóžnik rěczy. Hdyž wón to š dwojim sawěrnje wobkruczi, kať wěrne dyrbi tuto šłowo bycz! Na nim njeje žaneho dwěla. Na nje móžesch šo špušćezecž.

Sašo šo lěto ke kónzej pšchibližuje, žnrkwinške wo měžaz přjedny hačž měšćezanške. Lišće pada. Na šhtomach a na kě-
kach šo žolczi a czerwjeni. Krašny napohlad! A tola nať na kónz dopomni. Rošćenje šastanje. Njeje wjazny czopko došć. Šklónzo wopřijuje pšchezo krótsche kolo na njeju. Rano poš-
džišcho šhadža a wježcor šo přjedny khowa. Dže pšchezo dale wot nať precž. A tohodla je džěń wote dnja šymnišcho. Ma-
my šo czoplišcho woblekacž hačž přjedny. Tež šad je š wjetšcha še šhtomow. Tu a tam jón hišćezje wohladajch. Někotre šhto-
my běchu w lěczje hižo prošdne. Njeplódnny šigowz nam pšched woczemi šteji. Ši lěta žanych płodow pšchinjeke njeje. A tola winizať knješej, kotryž chze jón porubacž dacž, wobara. Knježe, woštaj jón hišćezje to lěto, hačž jón wobkopam a poš-
hnoju. Na polach nětk ratať polo pšchihotuje a šymjo wuřny-
wa. Našyma. Štaki czahnu do czoplišchich krajow, šo bychu

šo pšched šymu wukhowate. Šyma šteji pšched durjemi.

To nať na kónz, na šmjercž dopomni. W našymniku mamy wošebitu njedźelu ša to, šmjertnu njedźelu. Koho myšli na šmjercž hišćezje ženje hnuła njeby? Štejimy we nalěczu, lěczu abo našymje žiwjenja. Tón pošledni drje naj-
bóle na kónz myšli, pšchetož je šymje najbližšchi. Ale tež tam-
nej mataj pšchicžinu, kónz wopomnicž. Šusto w nalěczu šmjerš wšcho škónzuje. A w lěczu wichorn, njewjedra a šliw-
ki druhdy wšcho šapušćza. Čłowjek je we šwojim žiwjenju jať trawa, kěze jať kwětka na polu, hdyž wětr na nju šadu-
nje, dha wjazny njeje, a šwoje měšto wjazny nješnaje. Wšchón rošum, wšcha šylnosć, wšcho bohatsťwo ničžo njepomha. Wšcho je šachodne. Ale nušne je, šo Bóh wošebje mudreho, šylně-
ho a bohateho wopomnicž wuczzi, šo dyrbja wumrjecž, šo by-
chu prawje mudri byli. Lubny čžitarjo, to je poražaze ša nať, šo budže ras kónz š nami. Ale mamy šo do Božeje wole poš-
dacž, kať mamy šymu ša lubo wšacž.

A to je wšcho wot Boha tať mudrje šarjadowane. Šemja ma we šymje wotpocznyč. Wšchitko špi, šo by nowych mozow nadobnylo a šo potom šašo hibacž a něšcho prawe wukonjecž móhlo. Wošebje šo jene woczakuje wot rostlinow kať tež čłowjekow, šo płodny pšchinjeke. Hdyž pšćenčzne sorno šemrje, pšchinjeke wjele płodow. Šhnicze je wuměnenje ša nowe žiwjenje a bohate žně. Šso wě, šo ma tež šemja mjehla a čžišta bycz, a šo ma šo hnojicž. Šhubjene šu šorna, kotrež na pucž, na škaľu abo mjes czerńje padnu. Ale do šemje ma pšćenčzne sorno padnyč a šemrjecž, hewat woštanje kame. Kať wulke je wješeľe, hdyž šo wuřnyw šaplaczi, hdyž žito kať murja šteji a štokróczne płodny pšchinjeke. Přoza njeje podar-

mo byla. Człowjet njeje podarmo w płocze swojeho wobli-
cza dżelał. Kał swjebelaze, hdnž řu řhtomy na řahrodže po-
ne najkrafniřchich płodow. Ale jene njechamy ř woczow
přichczicž. Mjenujzy mamy řhtomy řtarofcziwje hladacz.
Jedyn muž mējeřche wulkotne žně we řwojej řahrodže. Esu-
řod řo jeho prařcha, kał přichůdže, řo jeho řhtomy kał derje
njeřu. Haj, wón řnapřcheczwi, řym wjele prózy na řorjenja
wažil a řym je nanajpilniřcho wobdželał. Płodny řu nětko
mnyto řa to. Lubny czitarjo, njeřu teź tajzy, kofřiz chzedza
domřhowacz, bjes teho, řo řu řo prózowali? Kofcz dnyři po-
la niř bjes hnoja. A tola je prawa ratařřka řařada: Nje-
řařch nicžo nutřřřacz, dha teź nicžo won bracz njemōžeřch.
Semja je wēřcže džařowna, ale ty mařch pēknje řwoju přich-
řchnořcz czinicž.

Tu płaczi řłowo: Šhtož człowjet řnje, to budže wón teź
žnjecz. Šhtož na řwoje czēlo řnje, budže wot czēla řkaže-
nje žnjecz, řhtōž pař na Ducha řnje, budže wot Ducha wēřne
řiwjenje žnjecz. Jeřuř řhryřřuř je tōn prawny řnjec. Teź
jemu je něřhtōžkuliž na njepřchihōdnu řemju padnyło. Wu-
trobnj bēchu twjerde a njepokutne a njewēřjaze. Woni drje
na njeho pořřuchachu, ale wēřicz njechachu, kał rařnje je tōn
Řnjec na niř hladał, kofřiz wřřač řłowo řřhřchachu, ale to
řame njewobarnowachu. Wuřřyl je jenož dobre řymjo. Czřřte
řłowo Bože, řaž mējeřche je wot řwojeho Wōřza w njebj-
řach. Mařch je w Nowym Teřtamencze. Mōžeřch řudžicž,
řajke je. A njech je tōn Řnjec teź człowřřim potřebnořczam
podczřřnjenny byl, dha tola řenje na czēlo řyl njeje. Přchezo
je wolu czinił řwojeho Wōřza w njebjēřach. Haj to bēřche
jeho jēdž, řo je ju czinił. A tu je napořřledř w řmjerczi na
řchřžu wobřrucžil. Teź tōn řwjaty teho Řnjeca bu do rowa
połoženny, řaž přchēncžne řorno do řemje padnje. A runje řaž
řajke řorno wjele płodow přichinjeře, kał Jeřuřřowa řmjercž
bjes płodow njewořřta. Wumōženje je ř řchřža teho Řnjeca,
ř drjewa pořlecza, wurořřlo. A řmjercž njebēřche to pořřled-
nje, ale na nju řczēřhowařche horjeřřaczje.

Lubny czitarjo, to je trořřit a radořcz w tutym nařymřřim
czakřu, ř kotřymž řo řymje přchibřizujemy a kotřaž nař na
řmjercž dopomni. Žana nadžija a žane řwēřtko bjes horje-
řřaczja nařřeho Řnjeca. Bnyřmy najhubjeřřchi mjes wřřhit-
řimi řřworjenjemi byli. A hdnž řo přchibřizuje ta dořřha
řmjertna nōž, nař wřřhitko wopuřřczuje, dha řny ty nařřha
mōž. Haj Řhryřřuř je řmjerczi mōž wřřač a řiwjenje a nje-
řachodnořcz na řwēřtko přchinjēřř. Wēřmy wřřač, řo ř tym
žadny přchirodny řakoň njepořřtajimy; to je wjele bōle wēř
wēřny. Podobnje je tu wēřcže řaž w přchirodže. Wjadnjjenje,
řinjenje a řhnicže tu a tam. Ale pola njerořřumneho řřwo-
řjenja wřřhitko wjele rucžřřcho dže hačž pola rořřumneho. Ši-
žom řa lēto budžeřch, je-li řo je Boža wola, řažo domřhowacz
mōž. Přchēřza, kotřaž je řo tu nařymu wuřřřla, budže řhniřa,
ale je řmjercže budže wřřchudžom nowe řiwjenje řelřhadžane.
Czēřke řchřny budža řo we wēřřje řmahowacz. Šřřkoda, ko-
trāž je přchēř řhnicže nařřařa, budže wjele, wjele řrōcz řaru-
nana. Pola człowjeřa dořřho traje, přjedny hačž řu płodny
řpōřnacž. Na řudnym dnju budža pluwny wot přchēřřzy dže-
lene. Kał dořřho mamy czāřacz. Šbōžny je tōn, řiz to wēři,
a řo řchřžowanemu a řtanjenemu Šbōžniřej dowēři.

Ař kał brařřhne, ař kał trařřhne
Esu wřřchēř ludži wēřzy,
Wřřhitko budže řaž řně rořřacz,
Španycž, řhincž a řōnz dořřacz,
Prawny budže wēřřnje wōřřacz. Šamjeř.

Człowjet - wēřdomnořcz - řamofřnicženje.

Esny wēřcže řřhřřač prařicž abo řny řam prařil a řřoržil:
„Te mařřiny, te mařřiny! Kōžda wucžeri řich telko džeřa-
czerjow a džeřaczēřřow ř džeřa!“ Hařle tele dny mi něřřtōn
powjedāřche: „Tam řřajeja řažo nowu mařřinu; tuta telko
nadžeřa, řelkož 8 džeřaczēřřow! Tuž je řich řažo 8 ř džeřa a
do nuřř!“

Mařřina a řažo mařřina! Człowjet je wjele dořřonjał
a daloko přchřřřhoř ř mařřinami. A žadny džen drje njeřař-
dže, řo řažo něřřřto nowe a lēpřřche njewunarařa. Człowjet wo-
juje ř mařřinu řa řebje. Ale człowjet wujuje ř mařřinu
teź přcheczwi řebi. To tola nařřpōřřnjene wuprajenje wob-
řwēřdcži. Kał dořřho budže řiřřchcže tracz, řo człowjet, kotřnyž
je hačž řem ř mozu řwojeje mařřiny pořřupował a dořřywał,
řo řam řnicži?

Njeje to tōrne prařřhjenje? Kał mořřl řhtō rořřumny na
tym džeřacz, řameho řo řnicžicž, mořřicž? A człowjet chže tola
wēřcže rořřumny bycz! A tola ma tamne prařřhjenje řwoje
prawo: Kał dořřho budže řiřřchcže tracz, řo řo człowjet řam
řnicži? Š czim? Řiz jeno ř mozu řwojich mařřinow, ř ko-
trnyřiz je pořřupował a pořřaczował, ale dořřřla je řwojej
wucženořczzu, je řwojej wēřdomnořczzu. Š tutej wēřdomnořczzu
dořřywa řo řřubřřcho a řřubřřcho do řřubinow řemje a mořřja —
njeř řu teź te řřubiny, kotřēž hačž řem dořřpi, řiřřchcže řnad-
ne pořřnio řřubōfořczzi žnyēje řemje. A na řemi! Kał na
přchēmōř pořřupuje człowjet! Kał hōni a hanja je řeřeřřniřu,
ř kołom, ř autom po njeř, njech teź přchēřo řiřřchcže řekundy,
mjeřřřhiny, hōžřiny řřjeba, řo by wēřřny wotřřřnjenny řōnz dořř-
pił! A wnyřche řemje, w powēřře! Zeppelin nam to 5. okto-
bra řnowa wobřwēřdcži. Ale řdobom nam 5. a 6. oktober teź
wobřwēřdcžřřchtej, řo człowjet dawno řiřřchcže ř řnjēřom njeje
na powēřře a w powēřře. Pola Pařija a pola Drježdžan wo-
řnamēnjetej dwē hromadzy rořřpadankow jeho njemōž. Czł-
wjeřowa njemōž bu nam wořřebje teź widomna njedawno, ja-
ko chžnyřche řelgiřřki wucženy w Augsburgu přchewinnycz mjeřny
powēřřa a řo pořřbēřnyřcz hačž ř wnyřřinam, kotřēž řadn czł-
wjeř řiřřchcže njedořřpi. Jeho nowy ballon a jeho wořřebje řa
tole wudžeřřany „řorb“ řo we wřřchēř mōžnyřch czāřpōřřřach a
nowinach pořřařowařche. Ale jako tōn wulki moment tu bē,
wořřta wucženy je řwojim towařřřchom a ballonom na řemi řaž
přchilēpjenny.

To jenož něřřotre pořřařřki wo pořřupje człowjeřa a wo je-
ho njemōzy. Njeje řač, řo chžnyřli my jenož jeho njemōž pořřa-
řacz; ně, runje řač jara jeho pořřupowanje, jeho wucženořcz;
haj runje tutu chžemy pořřařacz — a tōn řōnz, ře kotřemuž
je człowjet ř njeř duzy. A tutōn řōnz je řnicženje řameho řo.
A tuto řicženje řameho řo njepřchřůdže hařle na řōnz; wo-
no je ř nim řižo duzy. Šmy řřhřřcheli, řo człowjet ř mařři-
nu řicžři warbu, eřřřřřtenzu człowjeřa. Tu řřřřřa teź, řo czł-
wjeř je řwojim pořřupom wudořřpōřřnja wřřchē te maře a wulke
mařřiny a nařřroje, kotřēž řřjeba jako wōjnyřřki grat. Pořřřed-
nja wulka wōjna je byřa „dobra řřhula“ řa człowjeřa na tu-
tym polu wēřdomnořczje a nařřhōnjena. A řo człowjet to nje-
řapomni a řo runje tu dale wulnje, to přchichōdna wulka wōj-
na řřjemi, kotřēřž njēřađžēwaja papjeryane wucžinjenja lu-
dow, kotřēřž mōže jenož Wōh tōn Řnjec řađžēřacz a jeho duch,
duch wēřny, řchēřczřijaniřteje wēřny, hdnž ludny přchewinje a
přchewobroczi do woprawdže řchēřczřijaniřřich.

(Pořřaczowanje.)

poczińt, njedzeli bėrnij sberacz, Bohu budz sforzene, teź we nasich dobrich herblich wožadach pschezo bole rosscherja, bėsche wopnt Bożich službow społojny a wunoščt kolektow bėsche dżiwajo na nėtčzišche srudne hospodarške wobštejnošće swjełelazy. Kolekta ja mišionstwo mjes pohanami wunjeke na herbstej 110 hriwnow, na nėmskej Bożej službje 98 hriwnow, t temu hiščcze dar w Malešchezach pschi poźwjeczenju noweje fary sberane 10 hr., to je hromadze 208 hriwnow. Bóh žohnuj žymjo, kotrež stej žwjedzeńskej předarjej do nasich wutrobow rosžywałoj, a pschispor lubošć t žwjatemu mišionstwu pola naž; wón žohnuj darn t sbožu pohanow!

Žyrkej a stat.

Ša Šalsku šhromadzi žo 21. oktobra krajna synoda t 12. poźedzenju w Drježdjanach. Wožebity dypf jeje džela budze šakon wo wobžadzenju šarškich městnow. Prawiniški wubjerš jendze žo hižo 8. oktobra. W žyrkwinskih nowinach a cžašopišach jedna w tutchwilu wjele wo tutym šakonju, kotryž čže šnowa šradowacz wobžadzenje šarow; namjetu a mēnjenja žu wschelake. Synoda šmeje tu waźne rošjudzenje.

W Bruskej cžakaja dołho hižo na došonczenje jednanja mjes štatom a ewangeliškej žyrkwju. Ale po nowiškich powješčach njeje wēž pschezo hiščcze tak daloko, šo bndu wo njej dojednacz mohli.

— Tež Schwedika ma žwoju „žyrkwinsku ludowu partaju“ a w njej nēščto podobne, niž pať to žamžne, šštož my nētš w Nėmskej mamy w „Ašhesčjanško-šozialnej ludowej službje“, — Christlich-šozialer Volksdienst. — Wobej nowotworbje stej njewotwižnje jena wot drugeje nastaje, šštož je

W hdnž tak wošbožesč nasč dom	641,	5
W napošledt cze prošymu	641,	6
W pschińdže-li hdn šchiz na waju	648,	6
Wch, ja hrēščnit khudn	649,	8
W došelž, lubu Božo, ty žam	656,	6
Wch, došonjej žwój škut	657,	5
Wle w žwėrnich towaštwe	660,	3
W poščelešch-li khorošč mi	661,	7
W hdnž ja na žmjercž khory žym	661,	8
W hdnž pschi tym šwostawaju	664,	7
Wch, ja čžu radu š tobu hič	679,	2
Wch, tuž pošnaj žo, o dušcha	695,	4
W došelž Bóh a Wótž mój žy	699,	3
W bnd-li nēt žam čžert a žwēt	705,	2
W hacž wón runje tohodla tu dyrbi	709,	3
Wch tak braščne	717, 2—3,	8, 10
Wch tak braščna	717, 4—7,	9
Wch, Knježe, wučž naž wopomnicž	727,	8
Wch, njewopuščč we nušy mje	728,	3
Wch, Šbóžniko a Knježe mój	730,	7
Wch, žmy-li rano runje štrowi	731,	5
Wch, rēčž žo žnadno šdobom šhubi	731,	7
W hdnž žo duškej w cžele štničcže	731,	9
Wch popšhejčže mi tajke šbože	734,	7
Wch, šapišch moje mjeno	744,	5
W cžehodla žy škónzowacz žo dať	749,	3
W došelž cži je wēdomne	750,	2
W wjedž mje š doła žalošcže	753,	5
Wch, Knježe Božo, pomhaj nam	753,	11
W hdnž ja rēčžecž njemóžu	755,	4
Wch, khwataj t žwojom' jehnječžu	755,	6

wožebje šajimawe a ša to žwēdczi, šo žnadž žo šapocžina nowe hromadzenje mozow pod hinaschimi hacž dotalnymi šažadami. Do „šchwedškeje žyrkwinskeje ludoweje strony“ žu žo mužoj a žony šjednocžili, kotšž čžedža wožebje bole hacž dotal hacž wótžow drohe kublo: žwobodu psches wuštwu šwēščenu a awangeliško-lutheršku wėru. Wona čže bndž wótžnokrajna štrona, štrona na žyrkwinske šaložki šaložena a nochže šwiska š druhimi politiškimi štronami. Wona čže pať š kóždej štronu hromadže škutkowacz, kotraž čže pomhacz, jeje šamėrn špēchowacz. Wona wuštwuje wožebje ša žwjeczenje njedzele a wotpošajuje štroniške wojowanje pschecžiwu prawizy kaž pschecžiwu lėwizy; ša šozialne prawa čže poštwowacz.

Wšchelake š bliska a daloka.

Š wožadow. W Barcže žu žwjecžili 28. septembra žwjedzeń Šwontowneho Mišionštwa. — W Malešchezach žu žamžnu njedzeli poźwjecžili nowy šarški dom. — Dołho njedostawamy rošprawu ša nasche herbške njedželške šopjeńko, njemóže wono tež drobnišcho wo tajkich podeńdženjach we Šserbach rošprawjecž, hacžrunje tola žyle wēščže runje tajke rošprawy wo žyrkwinskih a wožadnych podeńdženjach prjedy hacž do druhich nowin a cžašopišow do tuteho šopjeńka šlušheja.

Šėtarištvo. Njedzeli, 5. oktobra, žmy radoščiwu šhladowali do wyšoka a witali „Šrabju Zeppelina“. Ale hižo lēčželške žobu štruchka powješčž wo žałoštnym šnješboženju jendželškeje wulkeje powėtroweje kóžže „R 101“, kotraž bē žo w nožu do toho pola Pariša špalila. 50 cžłowjekow bu pschi tym morženych. Wot dalokeho pucža, po kotrymž bē psches Šgyptowštu dužu do Šndiškeje, bē hakle maķu krocžel dožpika, a hižo bē nimo še wschej rjanošcžu. Ženož 8 wožobow žo wukhowa. W džėn pošdžišcho šnješboži wulke lėtadko pola Drježdjan; tež wono žo cžičcže šnicži, a š nim wšchitžy, kotšž bēchu žo jemu ša jēšbu psches powėtr dowėrili. Bēchu to 8 wožobow. Kaž naž jēšba Zeppelina wjekelešche a pošbēhowašche, tak naž tute powješčže trašcha a tyšcha. Šdobom mamy tu wobšwēdczenje prajenja, šo jene nješbože ženje žame njepšchindže, ale šo žo nēhdže hiščcže nēščto podobneho štanje. Mėjachmy škladnoščž, runje w pošlednich lėtach tole šažo a šažo wobkedžbowacz. Šsamo wot žo pschindže cži to praščenje: „Še tomu woprawdže tak?“ Šdnž wotmolwišch: „nē!“ dyrbišch potom prajicž: „Tuž bē to pschpad!“ W to drje to nochželšch. Tuž mamy w tutym šjewjenju, šo jene nješbožo žame njepšchindže, potajništvo, kotrež nam tute podeńdženja cžim khutnišche cžini a wschelakore praščjenja we naž budži.

W Šerrnhucže šapocžnje žo jutje 10. wulki mišionšti tždžėn. Wón traje hacž do 17. oktobra. Tutón je pschezo ša žo wožebite podeńdzenje w žyrkwinskih žiwjenju a jednocža do khutneho džėla pschecželow mišionštwa še wschēch kōncžin.

Š Franzowškeje pschihadžeja powješčže, kotrež nam wjedža powjedacz wo pschibėranju ewangeliškich študowaznych. Franzowšyž protestantoj maja w Parišu tež žwoje mišionške towaštvo, kotrež wožebje w Afrizy, na kupje Madagaškar na wschelakich kupach Šzicheho Morja džėka, a to š rjanym wušpēchom. Wone je mohlo žwoje džėko powjetšchicž. Tohorunja pocžinaju te wschelake ewangeliške žyrkwje w Franzowškej žo bole do žpka hromadžicž, šštož šažo žyly wliw protestantižma žylni.

Šištowanje: Š. w Š. ša šermušchu (18. po Šr.) a 19. po Šr.